

Baltijas Semkopis.

Apsteļamā:

„Balt. Semf.“ Administrācijā, Rīgas Latv. beebrības namā, un redakcijā: Jēlgavā, Katolu-eelā № 2. Beļ tam Rīgā: Šilling'a, Kapteina un Luķawa grahmatu-bodis un pee topmana Verchendorff, pilf. Raķu-eelā № 13. Zitās pilfētās: wiņas grahmatu-bodis. Uļ lauleem: pee pagasta: waldehm, mahjitateem, skolotajeem, ic.

6. gads.

Rīgā, 9. janwarī.

Maķā:

Ar Peelitumu: par gadu 3 r. 40 l., par 1/2 gadu 1 r. 80 l. Beļ Peelituma: par gadu 2 rub., par 1/2 gadu 1 r. 10 l. Par peesuhitšanu ar pastu uļ latru eļemplari, ween' alga waj ar jeb beļ Peelituma, jamakā 60 kap. par g. un 35 kap. par 1/2 g. S l u d i n a j u m u s peenem wiņas apsteļamās weetās pret 8 kap. par siltu rindinu.

№ 2. Lihds ar Baltijas Semkopi it nedelas isnahļ Peelitums ar stahsteem un derigu laika-kawekli; **1880.**
makā 1 rub. 40 kap. par gadu, 80 kap. par pusgadu.

Saimneezības nodafa.

Par gowlopu fugu pahrlabofchanu.

Katram lopturim, kas ar gowju audsināšanu un kopšanu nodarbojās, wispirms ir jabuht šfaidribā, preefš kahda mehrka un noluhka wiņš lopus grib isaudsinat un turet. Mehrkis, kadeht gowlopi teef audsinati un tureti, war trejods buht:

- 1) peena deht;
- 2) galās jeb barofšanas un pahrlabofšanas deht un
- 3) weşmu wilfšanas jeb strahdasšanas deht.

Kuršch no šcheem trim mehrkeem tas eenefigakais, ir gruhti nošafams; pee tam jaewehro dašchi apstahkti.

Muišchās jeb mahjās, kuras dšelszjeku waj leelako pilfēhtu tuwumā, buhtu uļ tam jaluhko, wisleelako peena daudsumu no lopeem panahkt; tur kur leelas sahlainas ganibas, kur leeli lopu tirgi teef notureti, kur katrā laifā lopi pirzejus atrod, berehs leel-lopūs preefš barofšanas audsinat un tikai tur, kur stipra prakfšana pehz wilfšanas- (darba-) lopeem, buhtu uļ tam jašagatawojās, štiprus, špehzigus darba lopūs audsinat.

Pee mums, Baltijas gubernās, kur tikai retās weetās ar wehršcheem strahda, ir weenigi diwi pirmajee mehrki eewehrojami.

Šsinajufham, kuršch mehrkis winam wisleelako pelnu atmet, lopturim nu uļ tam jaušmana, kahda lopu fuga wina noluhku wislabaki sekmehs un pabalstihš. Leel-lopi jeb ragu-lopi (wehršchi un gowis) teef eedaliti pehz winu leeluma un šmaguma eefš leelahm, widejahm un mafahm — jeb eeleju, widus jeb kalnaju un semes fugahm. Pee pirmās fugas peeder tee tā šauktee eeleju lopi, pahraf par 2 1/2 birkawu šmagi. Šchihš fugas ir ne tik ween ahrsemēs, kā Wahzija, Hollandija un Anglija, bet ari seemela un austruma juhru sahlainās peefraštēs atronamas. Winas ir loti peenigas, bet prafa ari loti ušmanigu apkopšanu un labu barofšanu. Pee widejās fugas teef peefšaititas wiņas kalnu lopu fugas iļ Šchweizijas, Bairijas un Skotu semes. Par semes fugu jauz beidjot wiņus mafalus gows lopus, kuri lehti iščkīrami zaur mafu angumu un spalwu daščadibu no abejahm pirmajahm fugahm, kurahm weenada spalwa un prahws stalts augums un dailas meefu formas un kas špehz pahrtikt ar knapahm ganibahm un weenfahriču apkopšanu.

Katrai no šchihm trim fugahm wehl ir daudj un daščadas jahnu fugas, kuras ari wairaf waj mafaf teef šlawetas un meketas.

Lopkopjeem ir trihs zeli, lopus eefpehjami padarit pilnigus un derigus un wineem eepotet tahs ihpafchibas un tifumus, kuru deht wini teef tureti, protī:

- 1) zaur eefšchwaiflu, t. i. kad labafos lopus iļ pašču ganamā pulka šapahro, beļ ka winu tuwu jeb tahku radneezibu eewehro. Kad brangafos un labafos telus ušaudsina un ja tee iřdodahs, patur tahlat preefšch waiflas;
- 2) zaur iihru waiflu, t. i. kad lopus no tahs paščas fugas, bet no žitas waiflas, kura par labu un teizamu pašštama, klahť pehrē un tad ar labafajeem lopeem iļ pašču kuhť šapahro;
- 3) treschais zefšch ir zaur jaukfšanu labaku lopu fugu panahkt. Tas noteef, kad loti teizamus lopus iļ žitahm fugahm pahro ar labafajeem pašču lopeem, zaur ko šweščās fugas teizamās ihpafchibas teef pahrneštas uļ loptura pašča fugu.

Kuršch no šcheem trim zekem tas labafais, to iščkīrs wajabšiba un ta buhščana, kahda pašča lopi atrodahs. Pamata likums pee lopu audsināšanas ir un paleef tas, preefšch waiflas gahdat tikai pašštami labus lopus un ne kad nepahrot diwi fugas ar glufchi šawadahm ihpafchibahm. Deelus lehzeenus taift, pa wišam naw leetderigi; ta p. p. buhtu nejhdsiba, kad muhšu mafās gowis (iļ semes fugas), kuras daščas knapi pahraf par 20 podu šwer, pahrot ar buli no leelās Dštrihfu fugas, kuršch daudšreif wairaf ne ka 3 birkawas šmags.

Pret un par eefšchwaiflu ir daudj rakšits un runats; pat šlaweni semes- un lopu-kopji tanī leetā naw weenis prahtis. Tā par peemehru Adolfs Werners ir pret eefšchwaiflu un grib lai šchad un tad ganamais pulks tikt pahrlabots zaur lopu peepirfšanu iļ žitas kuhť, turpretim Dr. J. G. Koppe dod wairaf eefšchwaiflai preefšch-roku un negrib tahs wehl nepeerahditās domas peenemt par pateefibu, ka tas lopeem tapat kā žilwekeem ir šchadigs, kad afins radneeziba neteef eewehrota, bet tuwi radi šapahroti. Šai nu tas buhtu kā buhdams, riktigaki buhs tatschu arween darits, pašču lopus labi un prahtigi apfopt un audsinat, ne kā beļ ihsta noluhka un wajabšibas jaukt ar šweščahm nepaštamahm fugahm. Ša gribam muhšu mafās semes-fugas pahrlabot, tad tas jadara ar kahdu widiščku fugu p. p. ar Anglu jeb Šchweizijas kalnu lopeem.

Daudj lopturu domā ka labu waiflas buli eegahdajot, jau deefgan darits, bet tas tā naw wis; ari uļ tam jaluhko, ka tahs gowis, no kurahm domā telus preefšch audsināšanas atščkirt, ir labas un derigas. Tadeht, ja peenigu gowi gribam isaudsinat, telšč paturams no tahdas gows, kura labi peeniga. Teefa gan, ka bulim leelaks swars pee lopu audsināšanas ne kā gowei; jo kamehr šlitta gows war šchadet tikai zaur weenu šlittu teku, bulis war ar šlittahm ihpafchibahm šamaitat wiņu ganamo pulku. Bet lai nemtu ari wislabalo buli un pahrotu tikai ar wislabafajahm gowihm, tomehť maf preeka un pelnas no muhšu lopeem redšefim, ja audsināšanas un barofšanas šinā taišnā zela nefinašim.

Tadeht, ja turpmat laiks atlaus, gribetu „Balt. Semkopi“ kahdas par labu atšhtas audsināšanas wišes preefšchā želt un ušrahdit uļ launumeem, kuri lihds šchim pee lopu audsināšanas kluhť loti maf eewehroti.

Diekmanis.

Semespakafas širgustafos.

Kahds širgu ihpafchneeks rakša Wahzu awiřē „Širgu drangs“ par šcho leetu tā:

Šf šaweem širgustateem esmu jau šen iřnehmis newajadšigo un dahrgo grihdu, uļ kuras širgi stahweja. Kaut jo stalis bija 12 pehdās augšis, ar leelem logeem un durwihm, tad tomehť tani šmirdeja nepatihkami pehz amoniaka, jo grihda bija zaur un zauri šamirkufi ar širgu mišfaleem. Ne reti notifa, ka širgi ušzetotees ar patafaskahjahm iřflideju un ušzefšchanahs bija loti gruhta, kadeht širgi tad ari tikai reti guleja. Šcho eemeslu deht es šifu grihdu iřplehť, zaur to ari daudj šchurfas kluwa aistrenktas, kas sem grihdas bija patihkamato midšeni fataiřjufchās. No ta laika širgi stahw uļ plahnu un mehšli paleef seemā un wafarā 4—6 nedelas stalī, bet latru reiju, kad mehšlus iřweb, teef stalī 4 zeli beesa un šauša purwa seme eekaiřta un beļ tam wehl teef uļ latru širgu weena šera semes nedelā eekaiřta. Ša man purwafemes truhťti, tad nemu šafmalžinatū šaufu mahlu, kas

mehls los peenem melnu krafsu, turpretim smilkti preeksh pakaisahm es ne kab nenemu, jo schi eesuhz un satur toti mas mehlsu gahses. Zaur schahbahm pakaisahm ronahs daschadi labumi: stalos ir skaidrs un wesehligs gais, sirgeem ir patihlama un mihkstata gula un wini ari wairaf gul. Tapat ari preeksh gruhtahm lehwehm mihkstata gulas weeta ir dauds derigata, ne ka zeeti kataisita swilts. Preeksh sirgu nageem ir toti derigs, kad mehlsli stali paleel, jo kamehr es schahbas pakaisas isleetaju un mehlsus stahli turu, sirgi faslimst masaf ar naguligahm un man winus wajaga ari jo masaf aplalt. Tapat ari trausli nagi paleel mihstati un zipflu sliimibas jo masaf eeronahs.

Weidsot wehl peeminams, ka us tahdu wihsf sagatawotee mehlsli ir dauds labafi, jo wini satur sewi wifu amoniaku. Schahdi mehlsli ir ihpafchi derigi preeksh weeglas semes, ka man ari ziti apleezinaju schi, kas sawus mehlsus tapat sagatawo.

Pee semes eeweefchanas darbs nebuht naw til leels, ka kad mehlsus katra deenu mehlsu bebre ismet un ari mehlsli no sawa wairuma ne ka nesaud. Kam schahba mehlsu sagatawoichana nebuhtu pasihstama, tam es to waru toti eewelet, jo wairaf gaddos man bijis eefpehjamis wisada wihsje wislabalads selmes panahht.

Wispahriga data.

Par Baltijas gubernu pagastu magasinahm.

Kurfemes gub., Dobeles apr., Krona Mas-Meschmuishas pag.-wezafa Bruhma lga preekshnesums Dobeles pag.-wez. sapulze, 1879. g. 8. dezbr.

Zaur semneeku-lifumeem no 1817. un 1818. g Baltijas gubernas ir eezeltas pagastu magasinas, kuras wehlat zaur labklahschanahs-lifumeem no 1866. gada no waldbibas wehl reis par wajadshigahm atshitas un pahrwaldishchanas sinā tapat zaur scheem beidsot mineteem lifumeem ka ari zaur instrufziju no 1869. g. us tahdeem pamateem nodibinatas, kas sa-reetahs ae pagasta-lifumeem no 1866. g. — Scho labibas-krahjumu gala-noluhls ir, 1) ka laukpagastu lozetteem truhkuma briedi pret mehreneem augteem waretu pasneegt palihdsibu t. i. aisdewumus, kas atfal labiba ja-atdod; 2) ka tahdi pagasta lozetti, kas paschi sewi nespehi aplopt un kam kopeju naw, no ta fauktas beramas labibas waj no aisdewumu augteem kluhtu uftureti, un beidsot 3) ka pagasti bada-gaddos jeb kad labiba wispahri no-augusi, buhtu pasargati no bada.

Scheem noluhleem ir pilnigi pamati, jo katra kahrtigi nodibinata walsti atron schahdus waj teem lihdsigus droshibas-lihdsektus, kas winas eedshwotajus uebaltā deenā pasargatu no posta un ufturas truhkuma. Mums wehl dshwa atminā, zil leels schis posts bija un lahdu breesmigus augtus tas atnesa Samarā, kad tur preeksh lahdeem gadeem peenahza bads. Un kad jau katre prahtigs nama-tehws

gahda ne ween par kahrt efofchahm wajadshibahm, bet ari par nahkamo laifu, waj nu atlibdams peetaupito grafi, waj ari ispelnidamees kreditu, tad tas wehl jo wairaf peenahlahs leelatahm zilweku fabeedribahm: walstihm, gubernahm, pagasteem. Tadehl ari muhsu pagasti bes tahda droshibas- jeb ufturas-kapitala newar buht.

Zits jautajums turpretim ir tas, waj pehz tautas fainneezibas-lifumeem jeb no ekonomiska stahwokka ir praktiski, scho droshibas-kapitalu nolikt un turet labibas graudds — waj to dauds leetderigati nepahrwehrstu naudā un nenoguldinatu augtus nesofchods papihros? Un teescham, kad eewehero wifas muhsu fainneezibas un pagasta waldbibas-buhfchanas, tad us scho jautajumu droshi ja-atbild ar ja. Tikai azis usmetot us teem statistiskas skaitleem, kas rahda, zil mifoneem puhru labibas Baltijas gubernu magasinās gul bes jeb kahdeem augteem, — kad apdomā, zil tuhftofcheem puhru no schis labibas if gada eet postā zaur sapuhichanu, schurku un petu pahrtikai un zitadi, — un kad beidsot eewehero zil pagasteem if gada ja-isdod par magasines ufturefchanu, zil raifes pagasta waldehm ir zaur labibas isdofchanu un fanemfchanu, zil darba- un sirgu-deenas pee tam nokawē fainneeki un pagasta lozetti, zil nelahrtibu un prahwu zefahs pee schi nepatihkamā mainifchanas-darba, — kad wifu to apdomā un eewehero, tad skaidri un gaischi jopahrleezinajahs, ka muhsu magasinas, ka tahs tagad pastahw, pagastu ufshschanai un winu mantas wairofchanai ka nepahrwarams schkehrslis stahw zekā. Tadehl mums ihpafcha pateiziba ja-iffaka zeenijameem Baltijas gubernatoru kungeem, kas — ka awijes wehli — augstai waldbiai jau eefneegufchi projektu, pehz kura muhsu labibas magasinas buhtu atzelamas. Bet tamdehl meh paschi schini fwarigā leetā rofas klehti newaram turet. Mums ja-istahda, ka meh paschi efam pahrlleezinati un pilnigi atshitam, ka magastu atzefschana wifai wajadshiga; mums japeerahda, zil stipri tahs muhsu pagastu materialistai usplaukfchanai stahw zekā. Un kas gan labafi un skaidraki waretu issazit, kur mums tā fakot jahbaki speesh, ja ne schi zeenijamā pagastu wezako sapulze, kas ar waldbibas atkaufchanu fanahkufi, aprunatees par wifa aprinka pagastu wajadshibahm?

Atkaujeet, zeen. kungi, ka es to, ko es wispahri esmu peeminejis, drufzin jo shkaki peerahdu. Kā jau minets, statistikas sinas tē rund jo gaischaki, ne ka wifs zits. Bet kad man nu zitu tahdu fmu naw pee rofas, tad sawam peerahdijumam nemschu par pamatu tahs, kas bija pee-eijamas. — Pehz kahda laikraksta 1874. gada 1. janwari Dobeles aprinka pagastu magasinā bija:

	jeemas labiba	wafaras labiba
graudds	20,333 tshetw.	16,674 tshetw.
ne-atbehtu aisdewumu	6,994 "	6,449 "
	27,327 tshetw.	23,123 tshetw.

pa wifam 40,450 tshetwertu jeb 129,440 puhru, kuri, ja tos, zaur zaurim rehlinot par 220 kap.

Sadshibe un sniba.

Prerijas begschana Wispahrigs stepes.

Mehs bijam no sirgeem nolahpuschi un atradamees pee launaga, kas bija fataisits if brangas bifeta muguras. Rodoms bija daschas stundas atpuhstees. Pate baba, ka islitahs, tureja swehtu snibu. Par dshelto rudens sahli un pufehm spehlejahs knapi manams walara wehjinsh. Wifa nesismehrojuma prerija stahweja kluhu, it ka wina turetū pusdeenas meeru. Saule tuwojahs wairaf us wafareem. Patihlami plahpajahm no jatts prerija — un breesmahm, ko wina daudsreis peeshkir. Us reisi palika muhsu sirgi nemeerigi un mehginaja ar waru norautees. Muhsu wedejs Gabriels klausjahs. „Augschā! augschā!“ wisch issauza isbihjes, „fedlojat ahtri sirgus! Glahbjat sawu dshiwibu! Prerija ir leefmās, bifeti behg us mums schurp!“

Tē nebija ne kahdi wahri faubejami. Wiji uslehza, dshimiba bija dahrga. Weenā minutē sirgi bija apsedloti un drihs strehjahm pa stepi projam. Mums newajadseja sirgus dshit, jo wini paschi baidejahs, draudofchods breesmas nomanidami un aulefchoja zil waredami, lai zaur behgichanu waretu sewi glahbtees.

Bijam kahdu stundu jahjuschi schibofschā steigshana. Tē athtahs muhsu ausis atahla swehru kaulschana, mauroschana un bhauschana. Gais pasika arweenu smagats, pee bebes atpihdeja leefmas-juhra, kas nahja ar katre selundi klahstal un klahstal.

Muhsu sirgi strehja wehja ahtrumā, tomehr muhsu baidēs mums islitahs tā wini nestreetu deefgan ahtri. Gais palika arweenu jo beesaks, distaki un breesmigati atskaneja swehru kaulschana, kas streebami gribeja no leefmahm glahbtees. Weens alantis kistrehja mums garam, bet wina spehls ir falaufts, un mas minutēs wisch nokrit nebhshns pee semes. Drihs Reidshahs leelais pulks nespehzigo bifetu pafaf. Wini isleetahs no tahleenes tā lahds juhshem plats ne-ismehrojams mushtuls. Wehl kahda pus stunda un wini mums ir kahrt; muhsu sirgi ir peekufufchi, meh saw pagalam, tifar mas minutes wehl un meh buhsm wif samidti.

Taija bailigā azimirkli atskaneja no muhsu webeja stingra un skana pawehle. Seradinajotees ar bailehm, medneeks tahm slatahs it meerigi azis. „Semē no sirgeem! Dmi war winus peeturēt! Ziti nowelket sawus krekus! Ahtri!“ Wiji palahufija. Gabriels aishedfinaja us jawa schaujama rihka pola schwamas-gabalu un drihs iszehlahs if sawās jahles, bifetu mehsteem un if muhsu kreklu audela — stipra uguns.

Leelais swehru pulks nahja tuwat un tuwat, jau dshidijam wina lahju mihdichanu. Bet muhsu uguns bija us beigahm, leefmas fashika atpakal: kam bija isphls un atschirfchana uftur? No streeschanas un dusmahm bifeteem spigulo azis breesmigi. Putas kriht no muguras! Waj wini baidisees no muhsu uguns? Waj tas leelais mushtuls dalisees? tā domaja katris. Swehri nahja arweenu tuwat, tagad naw nekahda glahbichanahs, mums wajaqu tift fabehrsteem!

Tē prepefchi atflan sawads trofnis; if uguns ischaujahs farkani-sila leefma, meh sojutam leelu gaisa speeschanu. Kas tas? Leelafajā breesmu briedi Gabriels bija uguni eefweebis brandwihna pubeli, un apluhkoja tagad leefmas, kas no tam iszehlahs. Ahfeli strehja fahnis gar uguni, pee tam fimeem tahda aistawefchana kluwa nomihiti. Tikai tani weetā, kur meh nahwes baidēs trihzejahm, bija tas mifhu mushtals us ihja laika pahrschēihwees, no muhsu uguns behgdams.

Bet waj schi pahrschēihchanahs paliks wald? Ja tā buhtu, tad efam glahhti. Uguns palika arweenu semala, un kad tikai weens lops strees zauri, tad strees tuhftofchi winam pafaf, un meh tomehr sawam galam ne-isehghim. Kamehr lopu bari mums gar labo un kreiso pufi garam norikfchoja, islitahs deefgan ilgs laiks aiseijam, beidsot bars palika ar weenu jo rehnaks un beigās nahja tikai tee nespehzigater lopi, kas rikshodami steidjahs us preekshu. Baldees Deewam! Pirmahm breesmahm bija beigās. Bet zitas tikpat leelas breesmas bija gaidamas. Wifa prerija stahweja leefmās un begschana nahja breesmigā ahtrumā ar weenu jo tuwat. Bet muhsu sirgi bija atfal atpuhtufchees, tā tad freidjamees atfal naigi sehdōs. Un nu bifeteem pafaf lai no uguns isbehgtu! Kas buhs ischallaks, muhsu sirgi jeb tahs

puhrā, pahrdotu, nauda istaišitu 284,767 rub. Šchis kapitāls, noguldināts uš 5%^o, eeneštu auglūs 14,238 rub.
 Pēe tam pagasteem paliktu atpakaļ it gada: par 92 magasiņas klehtim, ja tašs pahrdotu, tikai zaur zaurim rehkintot 300 rub. par latru, tā tad kopā no 27,600 rub. augli no 5% 1380 rub.
 Klehšču uštureščanas-nauda, zaur zaurim par latru 20 rub. 1840 "
 Zstruhkums labibā zaur samaitaščanos, pēu un ņčurku bariba zc. tikai 1/2 garnizi uš puhrū rehkintot par 129,440 puhreem 3236 puhrū ā 230 kap. 7442 "
 10,662 "
 kopā 24,900 rub.

Wišas aplinkas iščošanas, kā p. p. waldisčanas iščewumi, kawelki zc. tē nebuht naw rehkinati. Bet zif nu tagad pagasti dabon auglūs no ņawas magasiņas guloščās labibas? Pēhž likuma wišas magasiņas labibas 3/4 japaleek ne-aistiktahm klehti; bet peenemšim, ka ar ušraugu tešu atlauju zaur zaurim nemot puše teek aiščota uš augteem, t. i. par Dobeles aprinki 64,720 puhrū, kas par 220 kap. puhrā pahrdoti representeerē kapitālā 142,384 rublūs; tee, par 5%^o noguldinati, eeneštu auglūs 7119 "

Tā tad Dobeles aprinka 92 pagasti it gada pafaudē wismasat 17,781 rub.
 Par 10 gadeem tas istaiša 177,810 rublu, par 50 gadeem kaħdus 9 miljonūs rublu, auglūs no augteem nebuht nerekhnot! Un kam no ņchišs pahrleeku leelās ņahdes kaħds labums? Ne weenam, ja magasiņas ņčurkus atrehkina.
 Par wišahm Baltiņas gubernahm ņči ņahde jau ņašneebš ņumu, kas tā ņatot matus zek ņahwu. Pēhž tahm paščahm ņtatistiķas ņinahm 1874. gada 1. janwari pa wišeem Kuršemes bešmits aprinkeem bija magasiņas labibas (seemas un wafaras, magasiņa un aiščewumūs) 333,643 iščetwertu jeb 1,122,657 puhrū, kas — par minetahm zenahm pahrdoti — kapitālā istaišitu 2 milj. 469,845 rub.; tee neštu auglūs par 5%^o noguldinati 123,492 rub.
 Par 603 magasiņas klehtim, kad tašs pahrdotu, eenahtu ā 300 rub. — 180,900 rub.,
 kurti neštu auglūs 9045 rub.
 603 klehšču ušturešč. kapitāls ā 20 . . . 12,060 "
 bojā gabjušit labiba pa 1/2 garnizei no puhra, 28,066 puhrū ā 220 kap. 61,745 "
 82,850 "
 kopā auglu 206,342 rub.

Turpretim tagad puše no wišas labibas t. i. aiščewumi eenešs auglu teesā 61,746 "

Tā tad Kuršemes 603 pagasti it gada faudē 144,596 rub., tas buhtu par 10 gadeem 1,445,960 rub., par 50 gadeem kaħdus 73 miljonu rublu, kas — ja nebuhtu faudēti — pagasteem it gada eeneštu auglūs 3 milj. 650,000 rublu. — Kad peenem, ka Wišemes un Zgaunu gubernās itpat ņahdes noteek, tad wišas trišs gubernas kopā pēhž 50 gadeem buhtu faudejuščas kaħdus 220 miljonūs kapitālā waj kaħdus 10 miljonūs auglūs.

Tā labibas magasiņas, jeb tas kapitāls, ko labiba un magasiņas preekščā ņahda, nenešs mums ne ween ne kaħdu auglu, ne kaħdu prozentschu, bet aprij wehl daudš pagasta un pagasta ņaunču mantas klat, ko mehs waretum eestati par nobruhesčanas un ņahdes prozenteem. Lai to gaisči apkertum, grižu tē wehl kaħdu aprehkinaščanu preekščā ņahdit. Teikšim, ka pagasta magasiņa ir par 2000 rubteem labibas. Rehkinašim ka magasiņas ehla maļšā wismasat 1000 rublu. Tā labiba ar magasiņu preekščā ņahditu naudas kapitalu no 3000 rublu. Tas tagad ne kaħdu prozentschu nenešs. Bet kad to pahrwehrtu nauda, tad ja auglūs uš 5 prozenteem aprehkinašim, tas kapitāls it gadus wairotu pagasta mantu pa 150 rubl. Kad tos 3000 rublūs liktu uš auglu augteem, tad par kaħdeem 13 gadeem buhtu pagasta kapitāls wairojees uš 6000, par 26 gadeem uš 12,000, par 39 gadeem uš 24,000, par 52 gadeem uš 48,000 rublu. Kad nu labiba un magasiņas ehlu nepahrwehrtu nauda, tad war rehkinat, ka it gadus jāpeeleek 5 prozentes klat pēe ņča nedšihwā kapitāla, lai to tik ušturetu tā, ka wiščh bija. 5 prozentes neleekahs nemaš par daudš, kad aprehkina zif daudš labibas eet bojā zaur pelem, ņčurkahm, ņapuhščanu, zif daudš laika tehriņu nemakšā magasiņas pahrwaldisčana, ka ehla nobruhesčahs. Tā magasiņas uštureščana maļšatu it gadus nauda aprehkinata 150 rublūs, 100 gadu laikā buhtu jamakšā 15,000 rubli, lai labibas wehrtiba no 2000 rubl. tiktu tikai uštureta.

Pirmā azumirkli ņchee ņkaitli iščeehahs kā netizami, un tomehr rehknumš pateesibā žitadi ne-ņnahš. Žo kad ari weenā weetā ņahde warbuht par augstu nemta, tad ta atkal otrā weetā buhs aprehkinata daudš ņemati, ne tā ta pateesibā ir, un beidsot dašči ņahdes žehloni nemaš naw rehknumā likti. Tā p. p. mehs bojā eiščošo labibu praktiķā dšihwē tikai tad eeweħrojām, kad jo leekš iščurkums radees; teek tatšču peenemš, ka katrā kaħrtigi walbitā klehti waijagot buht pahrmeħram, kas želahs zaur pilnigaku mehru pēe labibas ņanemščanas un zaur graudu breesčanu mitrā klehti. Šchis pahrmeħrs muħšu azihm pašleħpi bojā eesčanas iħsto leelumu un tadehš muħš peewiš. Un ja galu galās magasiņas klehti iħsta truhluma ari nebuhtu, tad tas pateesibā tatšču ir un tikai zaur pagasta loželku wairat-atbeħreščanu teek apfeģts.

(Turpmat beigums.)

leesmas? Kas warehs ilgali išturet? Bija ņčahmiga beħģčana, un ja muħšu ņirgi buhtu peekušušči, tad ari buhtum galu dabujušči. Bet peeprešči eeraudšihahm, ka pēhž kaħdu ņundas žetorkšna bišeti bija ņašneegušči kaħdu gari išteepdamos grawu. Nahwes bailēs wiai mehģinaja grawai pahri tilt, bet tuħtšošči un atkal tuħtšošči pēe tam eegahšahs 300 pēhdas dšitā grawā. Tē nu mehs ešam ari pēe grawas. Mums aišč nuģura leesmas ar melnajeem duħmeem un nepanešamais karšums, preekščā breesģmigais bešidibins! Tē nelihģeja nelahda ilga ardomaščanašs, uš preekšču, lai nahš kas nahšdams! — Steidšamees grawā eekščā, kas notila ņibenu aħtrumā. Pēe ņamanas nahšušči atradam, ka neweens no mums nebija noštees. Uš tuħtšoščem lopu, kas patlaban, preekšč mums par grawu pahri leģot, bija kaħlu un kaħšas laušušči, atradamees tā uš ņpilweeneem gulam. Ruħšu ņaščanašs bija pēe tam mašinata. Sabragatos un ņalauštos bielūs atšahjušči ušgahšahm dšitati apakščā břiħwu plaži, kur warejam itin brangi no leelajahm bailehm atpuħstees. Augščā pēe grawas mutes leesmas ploģiķahs ar waru joprojām, it kā negribetu nemaš aħtraki beģtees, lihģ wiš dšihwi nahģijumi neišmerrojamaš pēerija buhtu iņihģinati. Seme riħbeja wehl ar weenu no iģlahģto bišetu aišč-aulēģoščanas. Bet mehs pateģahm Deewam, ka ņčahm breesģmahm bijām iščehģušči. A. B.—e.

Lihģela.

Lihģela (Esox lucius) ir weewa no ehģeligaģahm laupitaju-ņiwihm, turās ihpaščhibu maļšķeretajs leeto winaš par ņamaitaščanu. Lihģela ņašneebš leeku weģumu un ņwer daščreģi lihģi diwi podi. Tā augščas, kā apakščas ņģokki un pat mehle ir aplahiti ar ņiģeem jobeem. Beģ tihģla un maļšķeres — ņeklatās weetās — winu žee ar dukuri un ņiwju-buramo dšelši. Ščo žerščanas-wiħšit laikam dašči laštaji nepašihš. Diħtās, kur uħdens aħtri ņajauģahs, žerščana ar dukuri nawa gruhģa, turpretim upēs tas ir žitadi. Tur ņwejneekš dukuri pēestumpj pēe katra winaš azis kriħģoģa kaħrķla un tam ušģehrt ar lihģspanemto boģi jeb purģu, griģedams ņiwu

eekšit tihģlā. Bet pēe tam nu ari wiščh newar nelahģu iņmanibu iņrahģit. Žitadi ir, ja ņwejneekš lihģeku pamana upēs widū jeb pēe kraģa jeb žitru kur faulē ņildamees. Leģni un ušmanigi wiščh tad nolēen ņiwēi pretim, žil tuwu waredams, nolēek dukuri winaš pēe deguna un tad dod ar purģu par aģti. Tihģihģi kā atšlan plauķģkeens, tad wiščh ari žil ņģigli waredams dukuri rauiģ gaisā, un gandriħš arweenu wina kullēnē weena ņpahrditaja ir wairat. Tikai reti ņiwš pahģehģ dukurim pahri, aiščtreem gawam jeb, pret dukura tihģlu atšitusehs, no ta wehl iħstā laikā iščtreem aħrā.

Žitadi eet ar burģčanu. Pēe tam waiģaga ņaules-gaisa, ņeklas upēs, ar wahrbu ņatot, labas reģes. Duħreģi pirms apšlatahs upēs platumu *) pēe ta nonahģušči, waj tani kaħda lihģeta neguģ, un tad tas tā ir, tad tuwalahģs dod ar buramo dšelši wirsū. Ja netraħpa, tad žiti ņahš gabģt — un laimiga ta lihģeta, tad dabon kaħdā weetā pašleħptees, kur to newar wairs iščiģit. Tad ņahš kaħrķlūs iģģenat un iščtreiģoščās ņiwšs rauga ar buramo nogalinat. Pēe tam arweenu nawa weenada laima, jo „raibās“ lihģetas ņreģot ir gruhģtati durt, ne tā „peleķās“ jeb „ķalās“. Pirmā ņtreem aħtri tā ņibens, kamehr pēģģeģās leģnati. Tadehš ari raibās nedur ņreģot, bet gaģda, kamehr tašs apģuģšahs. Žreu laiščanas beģt lihģetas pamafarās, pret ņtraumi pēģģedamas, eščtreem pēeģģuģuģģoščās ņtrautās un grahģjōģ, kur tašs gandriħš wišas dabon gaģu, pa leekalai baģai zaur wentereem un burameem.

Lihģetas — wismairat nahģtru laikā — teek ari ņčahutas, jo tuwotu ne-apraģģiģču, jo laģris jau ņinahģ, ka biģi pirms leek pēe waiģa, tad mehģē un beģģof ņpeeģč wata un — ja labi trahģiģt — lihģeta paģelahģ augģģuģeħbu uš uħdens wirsu. Eweebriģā lihģetas dur ari pa nahģi, pēe uģunš gaismas, pēe tam duħreģi ņeģģģ laiwās **).

Wehl peemineģču, ka ņaburģa lihģeta nawa wairs no ņawa paģelna iģģenama un leen ari pakraģģis, jo ta žitā břiģģi nelad nedara. S. B.

*) Duħreģi atahģ eet wairat uš reiģu, jo weens nelē newar iģdarit un tad it ihpašči eeweħro platumūs, kur nawa ņtraumes, tadehš ka lihģetas wismihģal tur ušturahģ.

***) Tapat dara ari Apakšč-Kurģemē, ihpašči Wents upē. Reģ.

Dalchadas sitas.

No Cefskjemes.

Peterburgā, 2. janvārī pusdienā, Schodeen notifa 30. iļso-
fēščana no I. 5% premijas aifseenejuma un leelakee wineſti iſ-
nahža uſ ſcheem numureem:

200,000 rub. uſ Nr.	11162—16.
75,000 " " "	459—44.
40,000 " " "	809—18.
25,000 " " "	12905—8.
- 3 wineſti ā 10,000 rub. uſ Nr.: 1340—9, 9382—20,
13390—9.
- 5 wineſti ā 8000 rub. uſ Nr.: 12984—7, 14881—19,
17368—6, 17671—39, 5922—27.
- 8 wineſti ā 5000 rub. uſ Nr.: 16917—42, 3499—29, 2390—15,
19452—35, 9787—15, 17339—49, 17719—7, 13795—42.
- 20 wineſti ā 1000 rub. uſ Nr.: 6078—1, 11264—20,
16964—29, 7466—17, 14042—33, 10443—49, 14518—22, 2353—
30, 17475—45, 19500—26, 10369—28, 19277—48, 10901—31,
15454—2, 4573—15, 18223—24, 6609—46, 11011—42, 3333
—11, 2643—35.
- Wineſti ā 500 rub. uſ Nr.: 235—1, 5049—1, 8122—1,
9918—1, 9942—1, 11330—1, 15362—1, 5615—2, 10162—2,
11698—2, 14112—2, 12390—3, 5019—4, 7300—4, 15194—4,
6930—5, 9616—5, 10793—5, 2138—6, 3789—6, 7026—6,
9074—6, 18220—6, 18878—6, 18923—6, 19231—6, 1925—7,
3299—7, 4082—7, 4657—7, 5229—7, 9986—7, 15862—7, 16238
—7, 18903—7, 1039—8, 4127—8, 12335—8, 14,309—8, 16645
—8, 5302—9, 6004—9, 18590—9, 8682—10 11603—10, 17686
—10, 9853—11, 9932—11, 2733—12, 4123—12, 4386—12, 14073
—12, 5996—13, 6822—13, 7255—13, 13961—13, 1078—14,
1975—14, 5502—14, 13974—14, 3056—15, 11093—15, 11663
—15, 12344—15, 1530—16, 7205—16, 7543—16, 9065—16,
10615—16, 10759—16, 6126—17, 11614—17, 5027—18, 9974
—18, 11950—18, 14696—18, 15790—18, 1922—19, 4631—19,
18684—19, 2457—20, 5637—20, 6313—20, 8070—20, 12070
—20, 14181—20, 14663—20, 17340—20, 1483—21, 11444—21,
14269—21, 18918—21, 1921—22, 3993—22, 5812—22, 6199—
22, 6852—22, 13005—22, 1419—23, 3974—23, 10517—23,
11729—23, 18210—23, 2047—24, 3899—24, 5997—24, 18680
—24, 2667—25, 3817—25, 6303—25, 8647—25, 18607—25,
5225—26, 6257—26, 9182—26, 12116—26, 18592—26, 18742—
26, 19354—26, 10002—27, 2268—28, 3352—28, 5449—28,
12048—28, 17827—28, 687—29, 12065—29, 15489—29, 1971
—30, 2301—30, 6347—30, 6886—30, 7029—30, 8651—30, 11038
—30, 11692—30, 13889—30, 17896—30, 9400—31, 14546—31,
16036—31, 18413—31, 18872—31, 1495—32, 2530—32, 9026
—32, 15204—32, 2387—33, 5684—33, 9255—33, 13667—3,
314370—33, 8171—34, 10173—34, 18547—34, 1965—35,
7654—35, 8922—35, 10064—35, 14574—35, 14861—35, 16529
—35, 16941—35, 17408—35, 806—36, 1326—36, 7029—36, 1052
—36, 14217—36, 16151—36, 17235—36, 18857—36, 324—37,
1060—37, 1060—37, 2504—37, 6246—37, 8155—37, 10235
—37, 15756—37, 3934—38, 6428—38, 16072—38, 17368—38,
106—39, 471—39, 6455—39, 7091—39, 8389—39, 13080—39,
14251—39, 14276—39, 14485—39, 15719—39, 4595—40, 18916
—40, 9685—41, 15289—41, 3868—42, 10821—42, 13133—42,
15091—42, 18607—42, 6187—43, 13733—43, 15414—43, 1227—
44, 3405—44, 5644—44, 6528—44, 10302—44, 10458—44,
12344—44, 13896—44, 13912—44, 14888—44, 15561—44, 3898—
45, 7744—45, 8468—45, 9417—45, 17960—45, 19774—45,
1599—46, 2104—46, 2583—46, 6580—46, 6676—46, 12137—46,
15816—46, 15859—46, 17138—46, 17366—46, 1561—47, 5907
—47, 10811—47, 13696—47, 14365—47, 14465—47, 2235—48,
3058—48, 3214—48, 4247—48, 4748—48, 7403—48, 10124—48,
12127—48, 14347—48, 16214—48, 18850—48, 2622—49, 3654
—49, 5029—49, 15084—49, 16002—49, 19390—49, 1932—50,
3428—50, 7520—50, 9805—50, 17702—50.

Ismakſaſčanai iļsofeja ſčihs 62 ſehrijas: 552, 1106, 1341,
1385, 1999, 2256, 3034, 3320, 3446, 3479, 3959, 4357, 4429,
4672, 5159, 5194, 5353, 5517, 5738, 6162, 6444, 6560, 6585,
6729, 7302, 7996, 8184, 8304, 8977, 8985, 9489, 9779, 9884,
10144, 10559, 10708, 10722, 10863, 11134, 11329, 11466, 11680,
11980, 12584, 12734, 13506, 13898, 13932, 14193, 14449, 14453,
14546, 15061, 15696, 16600, 16882, 17040, 17146, 17172, 17774,
17926, 18407, 18983, 19706.

Zaur Wiſaungſtaku ufaſu no 1. janwara ir Keiſariſka Aug-
ſtiba leelfirſts Konſtantins Nikolajewiſchs ari ſčini gada
apſtiprinats par walſis padomes prezidentu.

Kara-ministerija apipreeſhot ſčim brihſčam jautajumu, waj
kara-deeneſta laiku nederetu paihſinat uſ 3 gadeem.

Peterburgas zentral-naudas ſaltuwē ir pagahjuſčā gada
ſakrahjees no daſcheem walſis apgabaleem wezas kapara naudas par
ſahdeem dimi miljoneem rublu.

Preekſch gubernatoru un pilſehtu-gubernatoru uſture-
ſčanas ir 1880. g. aprehſinati 552,053 rub.; no ſčihs ſumas nahf
10,143 rub. uſ Baltijas gubernahm. Katris gubernators dabon beſ
tam wehl no pilſehtas 980 rub. un 204,000 rub. top wehl ihpaſči
ſtarp gubernatoreem iſdaliti.

Preekſch ſweſču tizibu garidsneezibas uſtureſčanas uſ
1880. gadu ir pehž budſčeta aprehſinati 1,716,068 rub., un proti:
preekſch Armeneeſču garidsneezibas — 18,801 rub., preekſch ſatofu
garidsneezibas — 1,572,998 rub., preekſch luteraneeſču, reformatu un
ewangeliski- augsburdſeeſču garidsneezibas 115,708 rub. un preekſch
muhamedaneeſču garidsneezibas 9,561 rub.

Preekſch zeetumu uſtureſčanas ſčini gada ijdofčanas
ir aprehſinatas ſčahbdā mehrā: a) preekſch ſtrahpes zeetumu pahr-
walbiſčanas un noſeedſneeku uſluhkoſčanas 162,899 rub.; b) preekſch
ehtu iſlaboſčanas un noſeedſneeku uſtureſčanas daſčadde ſtrahpes
darbu zeetumde 805,131 rub.; c) preekſch noſeedſneeku aptopfčanas
zeetumde un uſ zeta, kā ari preekſch zeetumneeku aiſſuhtifčanas
3,980,000 rub.; d) preekſch zeetumneeku apgehrba 1,388,162 rub.;
e) preekſch weetigeem zeetumeem 1,801,623 rub., t. i. 312,391 rub.
wairaf, ne kā pehrn. Zeetumneeku pelna iſtairija pehdejde 3 gaddē
528,352 rub., tā tad zaurmehrā nemot 167,117 rub. iſ gada.

Rigas Latweeſču teatris, war gan ſajit, ſper kreetnue ſofus
uſ preekſču — no zeta. Wehl mums dſihwā atminā tahs negehlibas,
kas preekſch pahris gadeem Rigas Latw. teatra apmeklatajeem gandrif
ſatru reiſi bija jaſlauſahs, un atkal jau ſči negehliba ſahf pazelt ſawu
galwu, ſahf lehſit Latweeſču eſtahdes un wihrus. Mehſ gribetum
ſinat, ko zeen. Kurſemes beedriba preekſch biſchopibas nodarijuſi, ka to
ſwehtdeen 6. janvārī uſ Rigas Latw. beedribas ſtatuwes lehſija?
Mehſ gribetum ſinat, ko Theodors Holands, „Sadſihwes wilnu“ un
„Baltijas ſadſihwes wehſtuku“ ſarakſitajis, nogrehkojees, ka tanī paſčā
reiſā un turpat ir wina wahrdu nizinot apſeekaloja? Mehſ gribetum
ſinat, waj ir ſahda luga atlauta, kurā ſchee wahrdi ari tika mineti?
Waj Rigas Latw. beedribas teatra iſrahditaji teeſčam ſtahw ahrpuſe
jeb karas waldibas? Waj beedribas preekſchneeziba un teatra komiſija
warbuht pilnā meerā ar tahdu nokliboſčanu no zeta, kura muhju
teatrim tika war ſahdēt? Mums leefahs, ka winas uſ ſčo jautajumu
zeen. publikai ir parahbdā iſſſaidrojumu. — Latweeſču teatri apmekle-
dami mehſ ſewim pa dala uſleekam upurus; Wahzu teatris mums
paſneedſ daudj, daudj wairaf. Tatiſču mehſ pazeefčamees ar muhju
teatra wahjibahm — aiſ patriotiſma. Bet lai muhju ſilwezigahm un
patriotiſtahm juhtahm ne-uſleek pa daudj!

Daſči Ribſineeki.

Redakzijas peefihmejums. Mums ſinots, ka Kurſemes
beedriba pr. biſchopibas ſawā nahkoſčā ſehdeſčanā pahripreedihis to
jautajumu, ſahdi likumiſki lihſſekli iſleetajami, lai winas gods Rigas
Latw. teatri turpat wairs neſluhtu aiſnemt?

Par „Rig. Ztg.“ atbildoſču redaktoru ir apſtiprinats
Aleksanders Buchholz funkc.

Wahzu awiſes „Ztg. f. St. u. L.“ zeenigs redaktora f.
Richards Ruchis teeſas preekſchā. Šis jozigais lungs muhju
zeen. laſitajeem jau paſihſtams. Sohbgala f. winu mehginaja dſeedet
ar ſahlehm, kas pat preekſch-uhdens-pluhdu radijumu buhtu iſdſeede-
juſčas, tad ar kreetnu nopehrſčanu pirti etc., bet tā nē, tā nē. Tawu
ſtipru wahgu un ahda! — Ja, zil ſipras tahs ir, to peerahda ſchahds

atgadījumā. Kue ka k., leels rakstnieks buhdams un labu teatra kritiku rakstīdams, bija aris ar švešcheem wehrscheem t. i. kritiku pa leelakai dala norakstījis is labdas Pruhšchu awises. Wina amata-beedris, jaunās „Zt. f. St. u. L.“ redaktors, teizami pašstamais „Balt. Semt.“ lamatajs Petersona k. — ari nelaiķa Latweētis — Kueka kgam scho literisfo sabbstibu (Plagiat) usrahda, bet schis Petersonu par tam kreetni nolamā. Petersona kgam gan naw daudj plahnaka ahda, ne tā Kueka kgam, bet tatschu winsch tabdu lamashanu negrib panest un usajzina sawu pretinaku, lai iswehle tā faulko gada-teesu, kas srihdu lai ischkir. Tas ir jaunako laiku lihdsellis. Bet Kueka kgs., pee widus-laikeem turedamees, no goda-teesas negrib ne finat, tadeht Petersona k. pasludina, ka winsch Kueka kgu apjuhdsjeis pee fahrtigas teefas. Nur zu, edle Feder-Helden!

Rigas Latweeschu labdarischanas - beedribas jaunais meitenu-skolas nams nu ir til tabt gataws, ka to sch. m. 22. deena eeswehtis un 23. janwari apatscheja klase mahzibas eesahlfes. Skolas nams atrodahs Maskawas preekshpilscheta, Awotu eela Nr. 21. Ari waijadsiga atkausehana no skoluwaldbibas esot jau dabuta. Par skolotaju ir peenents B. Sillina k. Wehlan labu selni schim kreetnam darbam.

Slawenais klaweeru spehlesmeistars Antons Rubinsteinis eeradischotees drihsa laika schi Riga un doschot konzertus.

No Tehrbatas. Widjemes gubernators pahrluhfoja 30. dezembri schejeenes ilminizu, strahdneeku namu un lasernes; 31 dezembri tas rewidereja brugu-teesu, nodoschanu pahrwaldi, kara-deen, komisiju un II. Tehrbatas draudses teesu. Pehz pusdeenas pilsheta isrihfoja winam par godu dineju. Swehtdeen gubernators wehl apmekleja schejeenes basnizas un uniwersiteti, pahrskatija ari labprahtigos ugunsdsehsejus un dewahs tad ar wakara brauzeenu atkal us Peterburgu atpatal.

No Zeswaines. Trihs gabi gaidita deenina, 1879. gada 14. now., bija Zeswainei atnahkusi un jauku laiku lihds atnesusi. Laudis nahza tuhstoscheem is tuwuma un tahluma, sa-ajzinati no jaukahm, stiprahm treju torna-pulstienu skanahm — us jaunās basnizas eeswehtischanu. Bija jadoma, ka daudj no teem telpas truhkuma deht paliks ahrpusē stahwot.

Ceswehtischanas zermonijas, ihsumā us-sihmejot, bija schahdas:

Ahrpusē pee durwim pirmais runaja basnizas pehrmindera kgs fon Klots un pee tam basnizas buhwmeistaram par labu darba isdarischanu ar juhtigeem wahrdeem wifas draudses wahrda pateizahs. Tad runaja draudses mahzitajs Munina kungs un draudsi usslubinaja, lehnam un pa fahrtai pee ee-eeschanas isturetees; lai Deems bobot, ka wifseem telpas peeliftu, kas ar bagatigi ispidbijahs. Pee durwu atwehrschanas no daudj tuhstots balsihm atskaneja: „Teizi to Kungu, to godibas fehninu zc.“

Pa preekshu gahja mahzitaji, grahamatas un bikerus turedami rokās, tad leelkungi un pehdigi — semneeti. Lihds altaram nonahkusi schi wifis 11 basnizkungi nostahjahs weena strehki. Pirmais, prahwesis Bogela kungs is Laudonas, sazija runu, eeswehtidams altari, kanzeli un ehrgeles. Pehz wina ussahka ikkatriis no min. weenpadesmit basnizkungeem pehz fahrtas ihfus, pee sirds eijoschus wahrduis runat, tad no fora sem Daugulla kunga wadischanas atskaneja tschetrbalkiga dseefma. Dseedafchana gahja, ka jau eesahzejeem — pawahji. — Zeswaines mahzitajs kahpa kanzeli un it brangi spredikodams pateizahs mihteem draudses pehrmindereem par pahrzeesteem gruhumeem pee basnizas ustaisischanas, turpretim kreetnako darba waditaju atstahdams ne-ewehrotu (laikam zaur miseschanos). Wehl newaru atstahst nepeeminejis W. Gulbenes ehrgelneeka Krastina kunga, kas zaur sawu juhteligo spehleschanu atgrahba katra klausitaja sirdi. Deewa kalposchana beidsahs, ka ar weenu.

Pehz tam bija Wahzu draudses Deewa-kalposchana.

Basniza ir us pamasa, ar behrseem un pahris wezeem ofoleem apauguscha kalnina, ne tahku no muischas. Ir gresna ehka, pehz Gotu wihses kruska weida buhweta, no kahda Leepajas architektka M. Bertschij k. Muhris isfkatahs smuki raibs no plehsteem laulakmineem. Slailais tornis ar selta krusku un sibenanowebeju skatahs lepni pahri par Zeswaines augstumeem. Selschpuse ir gauschi jauka. Wiswairaf azis kriht jaukee altara gresumi ar bildi, tapat kanzele un ehrgeles. Schis ir no slawenaka pasaules ehrgelumestara (?Med.) Labagasta, Leippiga buhwetas un ir neween sawa gresnuma,

bet wiswairaf jaukas skanas deht eewehrojamas. Altara bilde ir no Paula Handlera Berlinē mahleta, maksā 1000 dalb. un israhda Pestitaju Jesu Kristu tani brihdi, kad tas jau wifas sawas ne-issakami gruhats nahwesmokas pahrzeetis, galwu nokahris un ar sawu garu niht pee Tehwa muhichigas Debesis. Wina peederigee sanahkuschu winu apraud. Bildestrahma abejos sahnos ir schahdas bihbeles perschinas us plahtes tahselem ar ahrspeesteem selta burteem Latweeschu un Wahzu waloda lasamas:

Muhju Kungs un Pestitajs Jesus Kristus sala: Nahzeet schurp pee manim wifis, kas esat behdigi un gruhfirdigi, es juhs gribu atweeglinat. Mat. 11. 28.

Also hat Gott die Welt geliebet, das er seinen eingeborenen Sohn gab, auf das Alle, die an ihn glauben, nicht verloren werden, sondern das ewige Leben haben. Joh. 3. 16.

Lai nu nelahds mahsklas-pasinejs ne-efmu, tad tomehr waru fazit, ka bilde ir gan glihti isstrahdata, bet naw wis peeskaitama teizamakameem mahsklas raschojumeem.

Bilde un bildes rahms ar wifseem apfahrtjeem figureem preeksh schahs leelas ehkas ir pa maseem, leelaja welwe tee tā sakot „gluschu pasuhd.“

Altara gresumu meistars ir Johannsona kgs Riga.

It jauku eespaidu dara gotiski welwete un us 12 gresnoteem pihlareem stahwofchee gresiti, un daschadahm krahfahm puschkotee logi. Ge-ejamās durwis ir no wifahm tschetrahm pusehm.

Ir ar eetaistitas krahsnis un dubult-logi (kas wehl naw gluschu gatami un augsta laika deht tā paleek lihds pawasaram), tā ka wifu leelo eeschas telpu war austā laika fildit.

Pawisam telpas esot schi bainiza preeksh 6000 zilwefeem.

Kā dsird, tad wifu naudā rehkinot, schi basniza maksā wairaf ne tā 100,000 rublu.

Meschgala Janis.

Kursemes laukpagastu albums us sch. g. 19. februari.

Pag. nedela mehs sinojahm, ka Dobeles pagastu wezafaju komiteja ar augstakas wadbibas atkausehanu isgahda fotografiskus nobildejumus preeksh albuma, ko laukpagasti schi gada 19. februari wispasemigaki noliks pee Keisara Majestetes kahjahm. Starp ziteem fotografisheem usnehmumeem tur ari tahdi bija mineti, kas usrahditu „daschadu apgabalu Latweeschus tautiska apgehrda.“ Tagad waram sinot, ka komiteja schadas pagastu waldes ir usajzinajusi, lai no sawa apgabala 18. janwari atjuhka us Rigu jaunus laudis mineta noluhka deht: Apasch-Kurseme — Rihzes, Alschwargas un Dundargas, un Augsch-Kurseme — Sehripils un Elschnu pagasta waldes. Komiteja sawa usajzinaschanas-raksta par scho leetu saka tā: „Minete tautislec uswalki ir eewehrojams wehsturisks gabals Latweeschu tautas sawadiba; bet jaunā mode scho sawadibu alajch jo wairaf apspeesch, un warbuht jau pehz mai gadeem ta wehl tikai ka teika is pagahjuscheem laikeem buhs palikusi lauschu atmina. Bet nu katras tautas peenahkums ir, sawas wehsturiskās sawadibas usglabat nahlotnei un tadeht ari wezo Latweeschu tautiskais gehrbs ja-usglaba, ja wairaf ne, tad jele pehz dabas usnemtos nobildejumos. Tā tad mehs, augicham mineto albumu paplaschinadami ar scheem nobildejumeem, panahsim diwlahrtigu mehrki.“ Kahdi 25 fotografiski usnehmumi jau esot gatami, bet pawisam min. albumam buhschot wairaf ne tā 30 lapu. Mums sino, ka lauzineeki it wisur, kur fotografi strahdajuschu, tos un komitejas fuhtnus usnehmuschu wifai laipni un sirsnigi, un ka, zil tagad sinams, daschās pagastos jau ar preeku un bes jeb kura trofshna jamet naudū preeksh albuma, ka tas godam un wifas gubernas pagastu zeenigs isdotos. — Mehs esam pahrliezinati, ka Kurseme neradisees neweena pagasta, kur zitadi domatu, zitadi isturetos, — kur nesaprasu un ne-atsihu ta swariga un augsta mehrka, ko zeen. komiteja grib panahkt.

Augstais Kungs un Keisars pawehlejis Wisaugstaki paitiees par Winam isfajitahm ustizibas un padewibas juhsmahm:

Kursemes riterischastei (muischneezibai); Jelgawas, Tukuma, Kuldigas, Aisputes, Jaunjelgawas, Leepajas, Wentspils, Sabiles, Talsu, Randas un Bauskas pilshetu eedshwotajeem; Kuldigas un Tukuma sawwakigahm uguns dsehseju beedribahm; Jaunjelgawas, Wentspils un Talsu apr. apdschwotajeem; Wentspils un Jaunjelgawas teesu amata wihreem; Tukuma un Bauskas magistratjeem; Tukuma Schihdu draudsei; Tukuma dseedataju beedribai; Bez-Sahtes semkopibas skolas direkzijai; Kursemes brihwesibas-swehtku komitejai un Kurs. beedribai preeksh bishkopibas; Salbas, Sahtinu, Leel-Zeeres,

Rumberes, Leel-Sjeres, Kr. Wirzawas, Dundagas, Kalnzeema, Randawas, Daigones, Aisfjeres, Randawas mahzitaja, Leel-Zwandes, Delstenes, Snehpeles, Kundes, Rurmahles, Planizes, Tufumas pilskunga, Lufies, Maš-Mešamuiščas, Jaun-Swirlaukas, Lihwes-Behrses, Sašasmuiščas, Lindes, Strasdes, Leel-Platones, Zehkabmuisčas, Jaun-Platones, Dandables, Elejas, Auhsumuisčas, Bez-Swirlaukas, Audruwas, Leel-Abguldes, Kalna muisčas (Hofzumberge), Emburgas, Salgales mahz., Titelmindes, Jalgawas rihta mahz. dr., Salgales, Dobeles, Ušfinu, Kenšmuisčas, Garojes, Behrsunmuisčas, Ahnesmuisčas, Blankenfeltes, Bukaišchu, Brambergas, Berkenes, Grentšchu, Uhdjes, Džuhkstes, Katrinesmuisčas, Peenawas, Sprigulumuisčas, Galamuisčas, Behra Wirzawas, Sefawas mahz. m., Leel-Sefawas, Dobeles Latw. un Wahzu mahz. m., Wirkasmuisčas, Abgunstes Grinfeldes, Plepju, Dobes, Petermuisčas, Dsolnmuisčas, Raudites, Behrsbetes, Patkaišes, Wiškalnmuisčas, Stalgenes un Mešites pagasteem.

No Kursemes. Kursemes muisčneziba ir nelaiķa barona Ludwiga v. Grotthufs weetā eewehlejušī baronu Ferdinandu v. Behr par rešideeredamu aprinta-marščalu.

No Kursemes. Kursemē išehts 1878. g. rudenī: 125,581 tščetwertu rudšu, 28,641 tščetwerts kweešču. Pawasari 1879. g. išehts: 110,949 tščetw. meešču, 94,566 tščetw. aušu. Škults ir: 823,035 tščetw. rudšu, 138,466 tščetw. kweešču, 173,141 tščetwerts meešču un 822,533 tščetwertu aušu.

No Tufuma. Tufuma wirspilsteefas ašefors barons Alopmans ir agštīprinats par Kuldigas pilskungu.

No Kreewu - Bruhšchu robeščajm raksta „Rig. Ztgai“ no 24. bezembra (5. janwara): Pagahjuščā gada pehdejā deenā uš Sidkubnu stanzijas peewēščas zekem, pee Kreewu robeščajm, radahs loti jautra dšhwe, tā ka abeem tur nostahditeem šchandarmeem tīķai ar leelahm publehmu išdewahs lahtibu ušturet. Rā šinams, ar ščo deenu beidšahs labibas un pahšču augšu eewēščana beš muitas uš Wahziju un tapehž wišī muiščturi robešču tuwumā šleidsahs, šawus atleekamos labibas krahumus, eepreēšč muitas eewēščanas, stanzijahm peewēš. Rā jau wišā Kreewijā Šchihdi pee wišēem weikaleem ir tee waditaji, kuri ar ahršemehm šahw plašchās bariščanās, tā ari šchē tee bija leetā škailā eeradušchēs, pee kam teem šleidsotees prezēs iš wešumeem wagonōs eelahdet, dašchš labš žozigs atgadījumš notīķa. Rā šinams, Kreewu rateem mehds juhgt preēšchā tščetrus mafus širgus blakus; tapat rati, kā širgu leetas ir loti praštas. Tahdī rati eeneem gandrihš wišu žeku, ta ka pakalejee rati reti kad war pabraukt garam. Tīķ lihdš kahds Šchihdu fuhrmanis mehģina preēšchējam fuhrmanim pabraukt garam, lai waretu šawu wešmu drihšat išlahdet, tad wišī žiti tam bruht tuhlin wiršū un tā iželahs štrihdi un walodu jaušchana, kas atgahdina uš Bahbeles buhwi. Lihds pat wehlam wafaram wešumi šahweja uš žekem un išlahdeja labibu. Bet ari pa dšesžeku tapa wišī Wirbalōs ar labibu peelahdeti wagoni pahr robešču pahrfuhtiti, jo ja tos deenu wehlaš fuhtitu, tad prezēs fuhtitajeem notīķtu jau leela šlahde. Tomehr pirmo weetu eekem šchim brihšcham līni un kanepēs, no kureem iš deenas eeradahs leeli fuhtijumi, kas no robeščajm eet tahtak uš Belgiju un deenwidus Franziju. Līni un kanepēs ari pehž muitas eewēščanas julijā 1880. gadā ees pa to pašču wežo želu; no labibas tas wehl janogaida. Nodōščanu un prešču ekspedizijahm radahs zaur jaunō muiķu daudš darbu, it ihpašči ari zaur prešču ušdōščanu, tā ka no wirswaldes wajadšēja wairak eerehdnu pahrzelt uš Sidkubneem, lai darbus waretu pahrspeht. Zaur Kreewijā gaidameem šemas-šwehtkeem ir gabalu prešču fuhtīšchana un darbi uš pasta štipri wairojušchēs, tā ka ekspeditoreem loti daudš bariščanu. Preēšch kahbahm deenahm nonahģa Sidkubnōs no Berlines bankeera Bleichrōdera, kā jauna-gada dahwana preēšch Wahzu ķešera, warenaš šterletes (šiwis), kas ar ahtro preži tapa aisuhtitas uš Berlini. Lai šiwis palīķtu pee dšihwibas, tad leelalās stanzijās bija gahdats, ka šiwis taptu ar jaunū uhdēni apgahdats. Šiwis pawadīģa ihpašči ušraugi un, tā dširdams, tahs ari it špirģtas nonahģušchās Berlinē.

No Karlowas. Nefen atpakal Kreewu awišes šinoja, ka Karlowā apžektinats kahds profesors, pee kura atrašti uš dumpi ušmušnadami rakšī. Par ščo atgadījumu „Russl. Kur.“ pašneedš tagad šchahdas broščas šinas: Elektro-terapijas doģents pee Karlowas uniwersitetes, Šchizenko, atlaida bezembra mehnešča eesahkumā šawu šulaini.

Sawam agrakam fungam gribedams atreebtees, šulainis pašinoja peenahģigā weetā, ka wina agrakam fungam ešot lahda breešmīģa maščina. Pehž tam notīķa nama išemlešchana un pee doģenta ari teēšcham atrada Ruhmforša elektrīķtu aparatu, kas nefen atpakal iš Parisēs bija atwešts, bet wehl nebija fastahdīts. Doģenta ištahā atrada kwīhti par aparata išfuhtīšchānu. Eewehrojama ir šchīni atgadījumā ta buhšchana, ka profesors leedšahs, ka maščina winam peederot, un šaka, ka maščinu wina brahka behls parafšijis. Ašleegti rakšī wina dšihwohli netapa atrašti. Profesors ir lihdš leetas išemlešchanas beģahm apžektinats.

No Mašlawas. Kreewu mešča-kungu un mešču ihpašchneeku 5. kongrešs tapšchot, kā „St. Pet. Weh.“ šino, 1881. gadā Mašlawā par ruhpnēģibas un amatnēģibas ištahdes laiku noturets. Pirmais kongrešs tapa ari Mašlawā par politechnīstas ištahdes laiku noturets, 2. kongrešs notureģa Šipeģā, Tambowas gubernā, 3. Rīgā un 4. Waršchawā.

Politīķš pahrsfats.

M. J. Rīgā, 7. I. Weidšamās šinas, kas par muhšu auglās Keišareenes šlimibu mums lihdš šchim ir, „Wald. W.“ pašlubina 3. janwari. Tahs nefan wišai preeģigi. Gan Keišareenes Majestete beidšamā laīķā daudš nekļepo, ari pušlihdš labi gul, bauda ehdeenu un wišai štipri nefuhtī, tad tomehr Winas špehti nepeenemahs tahdā mehřā, ka waretu žeret uš ahtro atwešekofčanōs. Bet žerešim, ka Deems muhju mihtotai Semes-mahtei tatšču ištā laīķā peēšchīrs špehku un wešelību. — Dašchās Wahzu un Austrīģas awišes bija išpau-dušchās šinas, ka Kreewija pee šawahm reetruma robeščajm šagatawoģotees uš karu. Šchīhs šinas awiše „Russl. Znwahld“ iškaka par ne-taišnahm. Kreewija šawu meera mihtēstibu jau išrahdijūšī neween zaur tam, ka ta pehrģad bezembra mehnešī kara-špehku pa 36,000 wīhru, tos atlaīšdama no deenesia, padarijušī mašaku, ne kā tas meerā laīķōs mehds buht, — bet ari wehl žitadi, un tahtlaka kara-špehka pamafina-šchana ešot wehl gaidama. — Senak mehš šinoģahm, ka dašchās eēšch-gubernās labiba šchogad wišai no-augūšī un eēšchwoģajeem truhkums špeēšchahs wiršū. Rā šaprohtams, mehš šchīhs šinas bijam nehmušchi no žitahm awišchm. Tagad nu eēšchleetu ģinīsterija „Waldibas Wehštnešī“ iškaidro, ka tahs nefakšan wiš pilnīgi ar patešību. Rnā-paki ne kā žitteem gabeem labiba 1879. gadā tīķai šchahdōs gubernās-augūšī: Astrachanas, Šfamaras, Drenburgas, Šfaratowas, Plešfawas un Wologdas. Žhštā laīķā ministerija eeprašjušī šinas un pati wehl pahrlēģinaģušees zaur šawu fuhtni, kur un lahdā mehřā truhkums buhtu šagaidams un kā tas buhtu ahtri un šekmīgi nowehřchams. Tā škaidribu dabujušī, wina neweenas pašchās deenas naw nokawēģušī, bet tuhdaš laidušī wajadģīgās pawehles gubernu waldehm, fuhtijūšī, kur pate gubernu šewim naw wareģušī lihdšetees, wajadģīgās naudas šumas waj ari liķušī leetu preēšchā minīsteru komiteģai un pašcham Rungam un Keišaram. Tā tad wišahm min. gubernahm ištā laīķā palihdšiba šneegta un to eēšchwoģaju ušturs lihdš nahkofchaj plauģai ušluhģojams par pilnīgi nodroģšchīnātu. — Rā šinams, ari Balteeschēem ir šawa politīķa. No tahs runadams un ihpašči Kursemes „Landes-polit“ (šemes-politīķu) eewehrodams, kahds Š. v. R. ģģs. Rīgās Wahzu awišēs graģša landtaga partiju šchēšchunos reformas leetā, atgahdina, ka tahs par leelajahm reformahm treekdamas nebuht ne-eewehrojot žitas gaidamas reformas, kas gan mafas iškatoģtees, bet aišneišchot wišai dšili muhšu šadšihwi. Tahs ešot: meera-teešu eewēšchana, pagastu-likumu pahrtaišchana un muhju proģeses-likumu pahrwehřchana. Lai wišas landtaga partijas weenoģotees pee darba, ka šchīhs reformas išdotos „šemei“ (t. i. Kursemes ģubernai) par šwehtību.

Noluģkoģotees uš ahršemehm, mums wišu pirms jāpeemin Austro-Ungariģas šadšihwes buhšchanas. Pehž lahdā awišču rakšitaju šinahm tahs, ihpašči Ungariģā, ešot deesģan beģģigas un aišrahdot uš tam, ka tureenes šadšihwes pamati ešot wišai šašchlobijūšchēs, šahlot iširt. Šemešlu šchim špreedumam bewis afnainšch trolšnis Pestes-pilšchē, kas nefen notģģis un wehl tagad naw ģlušchi nobeidšees. Awīšes par to rakšta tā: Kahdas Ungaru radīķalu awišes redaktors, wahřdā Berowajs, bija nodrukajis dašchās graģša Paula Feštetīšča, tautīķtas šemes kredī-bankas direktora wehštules, kas aišķehra minetā graģa goģu. Tapehž šča draugs, barons Matenuģš, nošauģa redaktoru par goģu apģahnitaju, lai gan šchīs wareģa wišu peerahdit, ko bija.

raštijis. Tahdu goda aisteršānu nēwaredams pajeeft, redaktors Merowojs ifaizinafa baronu Matenuju uf duelli, bet tifa tant nahwigi eewainots. Tahds duella rezultats stipri usmuſinaja kauſchu prahsus. Pauschu bars, no studenteem wadits, salafšahs pee muifšneeku fafino nama un tur fahla trofšnot, muifšneekus nolahdebams. Atnahza falbati un gribeja pulku aifšifht projam, bet tee tifa fanemti ar draubeem. Nahza dimi tautas weetneeki un gahbaja, fa falbati aifseet. Tad ari laubis aifgahja meerigi uf mahjahm. Tas notifa fwehtdeenās wafarā. Bet pirmdeenā un otrdeenā notifa leelafi nemeeri. Tanis deenās fafulzejahs leels faufchu bars preefš muifšneeku fafino nama un ifštia logus ar afmineem. Preefš faufchu ifšlihdinafšānas waijadseja palihgā nemt 8 kompanijas falbati. Dauds nemeerneeku un daſchi polizifti tifa eewainoti un lahdi 40 zilweki fanemti zeeti.

Behz wehlatahm finahm Beſchtes nemeers naw nebuht mafinajees, bet peenemahs alafš plaſchumā un ſpehka, un bihstahs, fa tas paliks wehl jo leelaks un ſihwaks, kad eewainotais redaktors, kas ſliktaks palizis, warbuht mirs. Tadeht kara-waldiba tura prahwu kara-pulku, fala lahdus 2 regimentus, gataru un wehl arweenu teel dauds laubis fanemti, pee kam ſtarp teem un polizeju ifzetahs afmaini zihni. — No Wahzijas ſino, fa tahs waldiba nu apmeerinajuſehs ar Franzijas jauno miniſteriju, kura gan jo augſtati pazet republikas karogu un tadeht ari jo aſafi iſturahs pret wiſeem, kas naw pilnigi uſtizigi republika-neefchi, bet ahrigas politikas ſinā patureſhot fawas preefšgahjejas meera-politiku. Gambetta atkal no jauna eezelts par tautas weetneeku fafulzes presidentu, tatiſchu tilai ar 259 no 308 nodotahm balſhm. Pa wiſam weetneeku ir 532, tā tad lahdi 224 nebuht naw balſfojuſchi. Domehr Gambetta presidenta weetu pateidamees atkal peenehmis un ſolijees turpmat iſturetees tikpat uſizhtigi un apdomigi, fa lihdi ſchim. — Par ſenata presidentu ir Martels atkal eezelts. Nemeeri Anglo-Fru ſemē naw palikuſchi beſ ſaweem augteem. Kamehr dumpineeku wadonus tagad teefa, tamehr kehneene dabujuſi dauds draudu-wehstules, kuras tai paſtudina, fa pehz wiſas dſihwibas tiſko. Tā eebaidita, wina pate neatlahſhot parlamentu. Ari lords Wikenfields dabujis tahdas draudu-wehstules, un lahda Londones katotu baſnizā lahdus zilweks, wahrda Meſanders Schoffa, peežas reiſas ſchahwis uf preſteri, kamehr tas pee altara turejis Deewa kalpoſchānu. Preeſteris naw eewainots, bet laundaris, ko wehlat ſakehra un kas dſimis Mailandes pilſehā, kaplehfa altara drahu un preefſchlarajamām peelika uguni. — Neſchahbotees ſchinis notikumds parahdahs nihiliſtu un ſozial-demokratu darbi, ko Anglija lihdi ſchim, zitahm walſtihm par poſtu, tiſ meerigi un droſchi iſnehma un audſinaja ſawā paſpaheni. Waj nu wina amodijees un weenofees ar tahm zitahm walſtihm uf karu pret ſcheem wiſpahri ſlahdigeem zenteneem? Medſejim. — No Afganiſtanas ne lahdas ſkaidras ſinas naw atnahkufšas. Tiſ to ſina, fa Angli Kabulā eezehluſchi jaunu waldneeku Mohamedu lahnu un wehl ne notahl naw jemes lungi. Senafā waldneeka, Jakuba lahna mahiti un ſeedwu Angli ſaguhſtijufchi; pats Jakubs wina rolās wairs ne-efot. — Bulgarijā wehl zel jaunus tautas-fapulzes weetneekus, pee kam, fa jau ſenaf ſinots, leelas agitazijas noteel pret ſirſtu Meſandru I. un wina waldiba. Firſta nodomā efot, ſch. g. 19. februari braukt uf Sw. Peterburgu. Tahds pats nodoms bija ari Meſkalnes firſtam, bet Albaneeſu pretofchānahs deht tas nepeepildiſchotees. Kā laſtajeem ſinams, pehz Berlins lihguma Meſkalnei (Montenegrijai) no Turku walſis jadabon pilſehā un ſemes gabali Plawa un Guſini, bet tureenes eedſihwotaji, wiſwairaf Albaneeſchi, ar to naw meera un pretojahs Meſkalneefcheem, tadeht ſchee tagad ſawus kara-pulkus ſawahf pee ſcho ſemes gababalu robeſchahm un tos nu ar waru grib enemti. Fr jau daſcha ſihwa kauja bijuſi. — Spanijā ſtarp brihwprahtigo partiju un miniſteriju jau labu laitu paſtahw naidis un pirmoja leedsahs eet uf parlamentu, kamehr miniſteru presidentis Kanowa de Kaſtillo nebuhs aifſibidinajees par ſawu niſzinadamo iſtureſchānos pret brihwprahtigajeem.

Wiſjaunafās ſinas.

M. J. 8. I. Behz „W. W.“ Keiſareenes Maſteſtete natti no 3. uf 4. janwaru kopus deht guleja waſak meerigi. Par deenu augſtā ſimneze ſewi jutahs puſlihdſ labu un Wina meleja eht. — Telegrams no 5. janwara wehſti, fa ſliwiba eeweh-rojami naw pahgroſſiſehs un fa Keiſarenes ſpehki neſahd. — Uf Maſtaweeſchu jaunā-gada laimaswehlejumu Maſteſtete atbihejuſi, fa tas Wina dſiā eepreſimajis. — Ari Augſtam Kungam un Keiſaram Maſtaweeſchi ſuhtijufchi laimas wehlejumu, uf to Keiſara Maſteſtete kati ſchehligi atbihejis. — Maſtawas gubernas muifšneeki 3. janwart noſpreedufchi, uf Keiſara 25 gadu waldifchānas fwehtteem. biſinat 13 ſipendijas un ſawu weetneeku fafulzei ſchi noſuhta deht nobot 20,000 rublu, ja Anglijs Kungs un Keiſars Maſtawu aplaimotu, to apmelledams. — Odeſas pilſehā grib 19. februari Keiſara Maſteſtete wiſpadeiwigati nolikt pee lahjam pateizibes-adreſ, iſrihtot laufchu fwehtikus, pabalwot kara-pulkus un ar 50,000 rublu biſinat Meſandra-amateeku-ſtolu. — Nemeers Beſchtes ir uſluhtojams fa nobeigts. Poſchawo zilweki lihdi — ſata; fa abi ſchahweeni, kas nonahweja tahdu fuhrmani un weenu ſtudentu, nahkufchi no ſaldateem — beſ jeh Jura trofšāna paglabati.

Atbildes.

Arend. B—kawa f. Nemeen mehš, bet gan ari wiſi laſtaji peekritihs juſhu iſſlaibrojumam, fa „Latw. An.“ redaktora Iga iſtureſchānahs dob wiſai leelu peedauſiſchānu un iſpahſi wina apfahrinē labus auglus nēwar neft. Jums ari taiſniba, fa Weibes Igam truſta eemeſta, „Walt. Semt.“ zeen. laſtajuš til laiſli un negehligi niſiwat. Bet mums leetahs, fa ſchis lungs nebuht nepelna til leelu eewehribu, fa juhs tam peefšlireet. Leelaku itahdi wiſch ſaweem pilnwaras dewejeem nu gan ne zaur ko zitu nēwareja padarit, fa ar tahdu neſawaldiſchānos, un ſchi wina wahjiba teezina, fa no wina waditā awiſe ſen jau ſaubejuſi ſtahwolli, kas muſhu ſadſihwes wabiſchānā buhtu eewehrojams. „Kriſtiga mahju lapa“ til nedroſchās un ſchahbigās rotās pahwehriſchahs par morales maitataju, no kuras laubis driſh ſahs ſargatees. — **Fr. Gattau — T. S. m.** Mahju rentneekem, pag. weetneeku pulks war uſlikt ſaimneeka galwas naudu, weenalga, waj rentsmaſjas ir pagafst, waj ahrpuſs ta. Tapat ari latram ſaimneekam pagafst, jebſchu tas buhtu peeraſtijees pee zita lahda pagafsta, jamafā wiſas ſaimneeku ſchirai uſliktas nodofchānas, tamlihſ tad ari labiba preefš nabageem zc. Salihſ pag. lit. § 1 ar preefšmejumu. **Tupp—nam.** Nebuhs pahmainit pehz tara-been. ſif. 50 art. nobidinato teefibu par loſes numuru mainiſchānu ſtarp brahteem, pubbrahteem zc., ar to teefibu, pehz kuras weens brahlis par otu war eſtahtees kara-deenafā, beſ tā abi reiſā buhtu loſejufchi. Scho beidſamo teefibu bauda tilai tee brahti, kas pehz iſloſeta numura no deeneſta aſwahibinai t. i. kas peefſkaititi niſizei. Salihſ, Matera lit. krahj. lp. 64, art. 51, preefšim. 1. **S. L. — L. b. m.** „Nawu iſloſet“, tahda wiſje zerot uf labu pelnu, pa wiſam ir aiſteegts, un ja tas tomehr tur noteel, tad tas noteel preſſifumigi. Tilai lahtigas iſloſeſchānas lahdam labdarigam noluhlam ir atkautos, bet ari tahs nedriht iſdarit beſ peederofchās walbibas atkautchānas. — **Jaunſemin.** Par baſnizlungu ſemneeku mahjahm mehš ſawdāitā neſim jo plaſchaku pahſpreedumu. — **Rurſ. med. lit. § 33** ſihmejahs — pehz muſhu domahm — nemeen uf aramo ſemi, bet ari uf ganibahm. plawahm zc. — **Beeminu Karlim.** Pateizamees par laipno wehſtuli, kuru nodrukat tatiſchu nebereu, jo laſtaji jau ir beſ tam buhs pahleezinajuſhees, lahdus zelus min. zitreiſeje Latw. lahtakſti tagad eet. Kā publika pehz tam alafš jo wehrigati eegroſihs ſawu iſtureſchānos, ir gan pats par ſemi protams. — **M. K. — S.** Sirnigi pateidamees ſanehmahm un iſſeekafim. Par dſejoliti aprunafimees. — **Pogu Janim.** Nu ja, ja! **J. Sm.—kalm — Sw. Peterb.** Pirmo reiſi no Jums dabinnam wehſtuli; uſiſhmejums laitam buhs noſudis. „W. S.“, tā redſeet, ſchogad daboneet. Jamafā Jums naw wairs ne kas. — **Drawinn Jehkalam — Tiſliſā.** Sirnigi pateizamees par ſuhtijumu, ko (beſ ween ſwezi-najumu „Semt.“) wiſu iſſeekafim, un par peefſoliteem ratſteem, ko muſhu laſtaji ar preeku un pateizibu uſnemš. Abi „Semt“ eſempl. teel ſuhtiti. Grahmataſ tilai zaur miſeſchānos naw aiſſuhtitas; tagad tas tuhdal notiks. Sirnigas labdeekas no tahdas dſimtenes! **J. Webrim — M.** Loti pateizamees — driſh uſnemſim.

Andeles-ſinas.

(Zenas tē uſdotas pehz naudas-kurja, 7. janwari).

Vini (par birkawu): krona 55—65 rub., brahla 45, dreibanta 36, dreibanta brahla 26, Bern. muifš.-dreib. 61, Bern. dreib. 52, Bern. brahla 43 rub. **Winu-ſchklad** (par mužu): krona 12 rub. 50 kap., preefš etas (108 mahz.) 9 rub. 50 kap. **Labiba** (par pudu jeh 40 mahz.): Rudſi, ſchahmeti (120 mahz.) 115 kap., 118 mahz. 105 kap., 116 mahz. 103 k. Meefſchi: diwlanschu (110 mahz.) 105 kap., 6 kanſchu (104 mahz.) 100 kap. Kuſas, ſchahwetas (70 mahz.) 78 kap. neſchahwetas (80 mahz.) 80 kap. Kweeſchi, loti labi, par 21½ garnizi 4 rub. 50 kap. Sirni 3 rub. 80 kap. Kartupeti, 100 kap., par oſchlapineem, 120 kap. **Chdamas-lectas:** juſhtas gala par 20 mahz. 2 rub. 60 kap. ſchahweta 2 rub. 80 kap., ſweeſts 580 kap. **Sahls:** ſmallā ſartanā 8 rub. 50 kap., ſmall. baltā 8 rub. 50 kap., almina ſahls 9 rub. **Sikes** (par mužu) 22 rub. **Majas:** 19 rub. — kap. **Vapu tabakš** (par birkawu): melnais 82 rub., bruſnais 80, gaiſchi bruſnais 28, zigaru tabakš — rub., maſorka — rub. **Natu-ſmehre** (parpudu): eefſchjemes 2 rub. 40 kap., Belgijas 2 rub. 60 kap. **Deguts** (par pudu) — rub. **Trahns** (par pudu) — rub. — kap. **Petroleums** (par pudu): Amerikas 225 kap., Kreemu 200 kap. **Dſelfis** (par deſmit pudeem jeh birkawu): Pimu laltš dſ. 22 rub., Kreemu dſ. 23 rub. **Seepes** (par pudu): Peterburgas dſelienās ſchutas, I fort. 80 kap., raibās I. fort. 4 rub. 80 kap., II. fort. 4 rub. 40 kap. Rigas Briegera I. fort., dſelienās 4 rub. 80 kap., II. fort. 4 rub. 40 kap., raibās I. fort. 4 rub. 80 kap., II. fort. 4 rub. 40 kap. **Sweces** (par pudu): tauku 7 rub. 60 kap., palma 8 rub. 20 kap., ſerines (ſchrelees) 11 rub. 20 kap. **Zufurs** (par mahzimu): galwu 3. (raſinabe) I. fort. 17 kap., II. fort. 16½ kap., ſmallais (Hawana) 15 kap. **Kafe a** (par mahz.): pehru 60 kap., Rubas 54 kap., Laguara 50 kap. **Tehja** (par mahz.) 1 rub. 20 kap. un wairaf, tā ta ſorte.

A. Wiſchnewſky (Rigā, Kingu-ſelā Nr. 18).

Naudas-papihru zenas 8. janwari.

	Birz.	Atbew.
I. 5% Kreem. premiju aiſnem.	224¼	225½
II. 5% Kreem. premiju aiſnem.	224¼	225½
I. Auſtruma aiſnem. no 1877	90½	90½
II. Auſtruma aiſnem. no 1878	90	90¼
III. Auſtruma aiſnem. no 1879	90	90¼
5% bankbi. no 1 iſſaiduma	92½	92½
6%	92½	—
5% Kreem. ſemes kred. kih. ſhm.	—	—
Puſimperialš gabalā	7,87	7,89.

Atbiheſchais redaktors: **Watern Juris.**

No jenzures atwehlets, Rigā, 8. janwari 1880.

Sludinajumi.

Augstu laimi

jauno gadu!

L., E. un R. Kisser itbjehm Renzenos

Arjnigi wehle

Straupeetis.

Sirsniņas pateizibas

Madaleenas labdaribas beedribai par meesiga makara isrikojeenu otroš seemas svehtos, isfata Kalnu Karelis.

100 puhri rudsu

tits no Kulu walfs magafinas, (Zehsu kreise, Dsehrbenes draubse) 17. janwari 1880, preefsch pusb. mafas dakas wairafolitajeem pret flaidru naudu pahrdoti.

Kulu walfs namā, 17. dezembri 1879. Walfs-wezafajs R. Wulfis. Strihweris C. Wedne.

Kad pee schi pagasta peederigais Kristap Kuhbergis pee Bulafschu pagasta peederigo Lapsie fainneeka Kristapa un Lawises Grofberga dehtu Aleksanderu sewim meesiga behrna weeta peenehmis (adopteerijis), tad Krona Wirzawas pagastatefa usafzina wifus, las tahdas litumigas pretrunas schai adoptazijai gribetu zelt, tahdas lihds 4. janwarim 1880. g. scheit peeneft, jo wehlatu ne weens netaps klaufts, bet muhschiga klusuzeešana usfista, un adoptazija par slehtgu eestatita.

Krona Wirzawa, 7. dezembri 1879. Preefschfehbetajs: D. Sierinsch. Teef. strihw.: G. Wahren.

Kad pee schi pagasta peederigais laulater draugi Dawe un Ane Feiring schejeenes Kalneet fainneeku Jafna un Dores Sintar dehtu Davidu, sewim meesiga behrna weeta peenehmuschi (adopteerijuschi), tad Krona Wirzawas pagasta teefa usafzina wifus, las tahdas litumigas pretrunas schai adoptazijai gribetu zelt, — tahdas wiswehlafais lihds 4. janwarim 1880. g. scheit peeneft, jo wehlatu ne weens netaps klaufts, bet ar muhschigu klusuzeešanu aplists, — un adoptazija par slehtgu eestatita.

Krona Wirzawa, 7. dezembri 1879. Preefschfehbetajs: D. Sierinsch. Teef. strihw.: G. Wahren.

Kad pee schi pagasta peederigais Dahms Ungurs ir schejeenes Chrsiak fainneeka Zehfaba un Katerines Rosenbach dehtu Antonu Kristapu sewim meesiga behrna weeta peenehmis (adopteerijis) tad Krona Wirzawas pagasta teefa usafzina wifus, las tahdas litumigas pretrunas schai adoptazijai waretu zelt, tahdas wiswehlafais lihds 4. janwarim 1880. g. scheit peeneft, jo wehlatu ne weens netaps klaufts, bet ar muhschigu klusuzeešanu aplists, un adoptazija par slehtgu eestatita.

Krona Wirzawa, 7. dezembri 1879. Preefschfehbetajs: D. Sierinsch. Teef. strihw.: G. Wahren.

Pehz farakfischanahs ar Kurjemes pilsehtas hipoteku beedribas direkfiju Kurjemes semneeku litumu-komisfija ir nolehmuft, ta Kurjemes pilsehtas-hipoteku beedribas kshlu-grahmatas ir tai pascha wehrtē leetamas, ta tee labklafschanas lituma § 13. mineter papihri, las auglus nefs un tadeht lantu-pagafstrem ir pilnigi teefiba schihs kshlu-grahmatas pret to pagasta-lahds atrodoscho naudas-jumu tapat eepiert, ta zitus wineem pehz likuma preefsch eepirfchanas atwehletus augtu-papihrus.

Zelgawa, 21. dezembri 1879.

Ras gribetu Kaluzeema pagasta usnemtēs skurkenuflauzfichanu,

war uf mafakfischanu sch. g. 21. janwari pulkst. 12. peeteittees pee mineta pag-walbes.

Jiborejs: A. Ahbrandts. — Drukats pee Aleksandra Stahla, Riga, Mufku-eela Nr. 13.

„Baltijas Semkopi“ un „Peelikumu“

war apstellet: Riga: Balt. Semk. administracija, Latw. beedribas namā; schahdas grahmatu bodēs: Lufawa, Schillinga, Kapteina, Irbites un Puhzischu Gedertā ff.; pee kopm. Lerchenborff (pils. Ralku-eela Nr. 13), Wintmana (Ahr-Rigas Ralku-eela Nr. 13), Schulza (pee leela pumpja) un Grundmana wihnuft (Zelgawas Ahr-Riga); Zitas pilsehtas: Zelgawa Balt. Semk. rebatfija, Katoku-eela Nr. 2; S. Munana, Bienera un Besthorna ff. grahmatu bodēs; pee kopmanem Kleina un Heilsberga ff. Leepaja Urtina un Puhzes ff. grahmatu bodēs; Nisputē pee Bellmera lunga un Bereka bodē; Baustā Vogel fga apteeki un Slinka fga grahmatu bodē; Talfōs Simfena fga bodē; Jaunzelgawa Schwabe fga grahmatu bodē; Kanda wa pee kopmana A. Grün fga; Tukumā Brenzlawa fga bodē; Piltene pee Piltenes krona muifchas rentneeta Schulz fga; Kuldigā Besthorna grahmatu bodē un pagasta-nama pee J. Schepstky fga; Wentspili Latw. grahmatu bodē; Dubultōs Goerte fga apteeki; Zehfīs pee kopm. Peterfona fga, un P. Leepina fga jaunatwehrtā grahmatu pahrdotawa (Katrinās-eela, Lapina namā); Walfā R. Rudolfa fga grahm. bodē; Walfā meera C. G. Trey fga grahm. bodē; Nujenē pee Alfichna fga; Sw. Peterbugā Anglijas gastuhstē pee Grünberga fga. Lauhpagafstōs: (Wihfemē) Wez-Peebalgā pee matem. kand. R. Mūllera f. un pagasta-namā: Smiltene pee kopmana C. Sakrit fga; Renzehnōs pee stol. Steitmana fga; Dsehrbene pee stal. Gailifcha fga; Weetalwā pee stol. Kalmīna fga; Leijas-muifschā pee kopm. Knappe fga, un Kofneses pagasta namā (Kurjeme) Dundagas, Leel-Efferes, Strundas, Kurfifchu, Wez-Schwahrbes, Krona Wirzawas, Leel-Ellejas, Rukawas, Leel-Iwandes un Nihzes pagasta-namōs un pee Aheku muifchas walbes (pee Zefabstates).

Wifus Balt. Semk. labwehletajus un draugus tē pee wahra newaram pesaukt un tadeht tos wispahrigi luhdsam, ar turpmal laipni ruhpetees par muhsu lapas isplafschanu un labpracht palihdjet teem, las „Balt. Semk.“ lahbu laweku deht paschi newaretu pafstet.

Balt. Semk. Administracija.

Zehfīs,

eela Katrinās-eela, fawā mahjā efmu jaunū

drehbju bodi atwehtris,

tur par Rigas zenahm tuhtas un bulstinu pahrdodu. Ar zeenifichanu

J. Lapin.

K. Urtina apgahdeena isnahkufschas un wina grahmatu bodē Leepaja, pee weza turgus plafschā, ta ari zitas grahmatu bodēs dabujamas schahdas jaunās grahmatas:

- 1) Wiktena spreedumi jeb jaunū feeweefschu isturefchanahs no Sahle (loti jauks stahsts), mafā 40 kap.
2) Tumfibas darbs no W—s 15 "

Janina grahmatu pahrdotawa

Zehfīs,

Katrinās-eela, Lapina namā.

Peebahwaju wifadas Latweefchu skolās, luhgichanas, sprediku, stahstu- un fonto-grahmatas. Peeremu ari wifadu eefsch- un ahrfemes laifrakftu apstefefchānu un sludinajumus preefsch teem. Turpat ari grahmatu eefefchana.

Ar zeenifichanu

P. Leepin.

J. W. Grahmann, Riga,

eepretim Zelgawas un Tukumas bahnujim.

Arkli, arktu daikti, fehjamas: un ptauja-mas-maschinas. Ar rotahm un gepeli dhenamas kutamas-maschinas. Garretta lokomobiles un kutamas-maschinas, las ihpafchi weentahrschi labi taiftas un dauds paftrahda; uf Parifes pafsaules istahdi tahs ar 2 felta medafahm kronetas.

Superfosfati, augst- un widus-grahdigi, ar peefolita labuma apgalwofchānu.

P. van Dyk, Riga, Smilfchu-eela.

Claytona Lokomobiles u. kut.-masch. Paardarda superfosfati, augst- u. widejgr. ar pefolita labuma apgalwofchānu, — ta ta ari tali-mehfii un wifadas zitas laufjaimn. masch. u. rihti.

Zehfīs.

Zeentai publikai daru zaur scho finamu, ta es tagad agrafa Pluhmes lunga weeta eestahjers un wifu barijichanu, ta: bodes-prezes, linu-linsefktu un labibas andeli uf preefschu tapat wadifchu.

Ar zeenifichanu

P. Wittmet.

J. Schanze

maschinnu islabofchanas darbnize, Tukumā, Zeelā-eela Nr. 53, usnemahs islabot wifadas garainu-maschines, preefsch semkopibas, ta ari preefsch bruhfcheem. Wentilatoru certafes preefsch falejeem, un apsolahs taifnu un ahtru apfalposchānu.

J. Schanze.

Latweefchu meiteenu-skola Riga.

Zai 23. janwari sch. g. atlahs semalahs klases mahzibas tani no R. L. labdar. beedribas jaundibinata 3-klafiga meiteenu-skola ar Latweefchu mahzifchanaš walodu. Mahzihs religiju, Latweefchu walodu, Kreewu walodu, Wahju walodu, rehlinafschānu, rotu-darbus, flaftrafstifchānu un dseebafschānu. Mafā 6 rub. par pusgadu. Peeteittees war it beenas no pulkst. 9-1 skolas namā, Raffawas preefsch-pilsehtā, Awotu eela (Sprengrafte) Nr. 21, pee skolotaja P. Silina fga.

Rigas Latw. labdar. beedr. preefschneeziba.

Par fihu!

ta manā elementar-skola mahziba eefahftees 9. janwari 1880. g. Peeteittees war no 6. janwara fahlot Dobeļē, Leepajas-eela, Sirfshfelda namā Nr. 4, pee skolas preefsch-neezes Julie Sirfshfeld.

Weena gruntsmahja,

las preefsch 23 gabem pirhta un labi eeriketa, ar labahm ehtahm, ahbela bahrsu, 104 puhrweetahm labu tihruma sem, labahm plawahm un ganibahm — teef pahrdota. Schi weeta ari preefsch anbeles paffiga. Tumas finas Wolmeeras aprink, Umurgas draubse pee Pohzeema Zehne mahjas ihpafschneeta.

Weena isrentefchana.

No Jurgeem 1880 lihds Jurgeem 1881 ir peens no Rindfetes muifchas gowehm pee Tufuma isrentefjams. Nonneekem ir japeeteizahs pee muifchas waldbibas, tur wineem kshs pafneegti lahtaki nolihgumi.

Zeem semkopjeem teef zaur scho finams barits, la ta

wislabaka sorte gipfes

preefsch ahbolina ta ari rudsu lantu mehifschanas ir dabujama 1 1/2 werstes no Skolas buhdamā Pawafaras muifschā. — Weena muga famaltas gipfes, ar to dimi puhra-weetas semes war aptafit, mafā 1 rubl.

Mehflu gipfi,

labako mehifschanas lihdselli preefsch ahbolina un pahfchu-augleem, peedahwa

J. G. Zelms, Riga, Palejas-eela Nr. 9.

Pirma Kreewu

uguns- apdrofchinaschanas beedriba, dibinata 1827. gadā.

Agenti:

- Zehfīs — G. Wolymann, Walfā — Moris Kolland, Werowā — Rif. Jon Grünberg, Walmcera — Th. Adamfohn, Limbaschōs — P. D. Gufslawfky, Ruhjene — Eduard Dabbert.

Rigas Latw. beedriba.

Swehtdeen, 13. janwari sch. g.

h a l l e.

Cefahkums pulkstē 1/9. wafarā, beigas 3., beedribas telpas taps slehtus pulkstē 4. rihtā. Kahrtibas komifija.

Lipstu dseed. beedr. isrihtos swehtdeen, 27. janwari 1880, G. Uhdū mahjās gadā - swehtfch

ar dseebafschānu un danzofchānu. Peedafschanahs mafā: lungeem 75 kap., fundfchm 25 kap.

Sahkums pulkst. 4. pehz pusbernas, Dseedataji.